

MEIJENDEL-ONDERZOEK.

19e Mededeeling van de Commissie.

DE MOLLUSKEN VAN MEIJENDEL.

DE bedoeling van dit stukje is een overzicht te geven van de Mollusken, welke in Meijendel reeds zijn aangetroffen. De meeste soorten komen regelmatig voor, andere daarentegen zijn slechts weinig gevonden. Of dit nu een gevolg is van de omstandigheid dat nog niet genoeg verzameld is, of dat deze soorten bij uitzondering voorkomen, zal pas na veelvuldig verzamelen uitgemaakt kunnen worden.

De Molluskensectie is wat het aantal medewerkers betreft, nog al stiefmoederlijk be-deeld, waardoor tot heden nog niets anders gedaan kon worden dan het samenstellen van deze lijst. Aan de oecologie, de verspreiding, enz., is zoo goed als niets gedaan. Hopelijk kan het aantal deelnemers uitgebreid worden, waardoor het werk van deze sectie meer van specialen aard zal worden.

Wat het aantal soorten betreft, welke in Meijendel zijn aangetroffen, valt het direct op dat dit vrij gering is. In de eerste plaats komt dit wel doordat de mariene vormen niet bij het onderzoek betrokken zijn. Hoewel het terrein voor een groot deel door de zee begrensd wordt, is het toch niet de bedoeling van het Meijendelonderzoek om die soorten, welke in de zee leven, en dus eigenlijk geen invloed uitoefenen op de samenleving van dit duinlandschap, bij het onderzoek te betrekken.

In de tweede plaats valt de groep der Zoetwatermollusken uit, hoewel direct opgemerkt moet worden, dat enkele vertegenwoordigers van deze groep in het terrein zijn aangetroffen. Dit waren echter steeds leeg huisjes, het is dus niet met zekerheid te zeggen, of de bewoners hiervan levend in Meijendel voorkwamen. De aanwezigheid van deze huisjes zou kunnen wijzen op de resten van een Zoetwaterfauna, die jaren geleden bij een hooger stand van het grondwater heeft bestaan en nu door het verdwijnen van de duinplassen uitgestorven is. Aan den anderen kant is het mogelijk dat deze huisjes ingevoerd zijn, b.v. door vogels. Dit is aannemelijk, doordat dikwijls ook mariene Mollusken op grooten afstand van de kust zijn aangetroffen.

Er blijven dus slechts de Landslakken over, en ook hiervan is het aantal gevonden soorten niet groot. Dit is waarschijnlijk te wijten aan de groote eenvormigheid van hun omgeving. Van de ruim 80 soorten, die in Nederland levend zijn aangetroffen, zijn er in Meijendel een 25-tal vertegenwoordigd. Dit is dus ongeveer 30 %. Nieuw voor de Nederlandsche Fauna is gevonden één soort, nl. *Vertigo angustior* Jeffr. De naakte slakken zijn nog niet voldoende verzameld. Voorloopig is slechts één soort in onderstaande lijst opgenomen. We kunnen echter met vrij groote zekerheid zeggen, dat nog meerdere soorten in het terrein voorkomen. Een bezwaar van het verzamelen van deze dieren is, dat ze moeilijk zijn te conserveren. Slecht geconserveerde exemplaren zijn lastig te determineren, zoodat het bij verder verzamelen aanbeveling verdient, de dieren niet direct te doden, doch eerst de soort vast te stellen.

Het grootste deel der slakken werd gevonden in de Boschjes van Kijfhoek en Bierlap, doch ook in de omgeving van de boerderij, dus in een schaduwrijke omgeving. De begroeide duinen leverden minder soorten op, terwijl in de kale zeeduinen zeer weinig soorten werden aangetroffen. Bij de opsomming der soorten zal, voor zoover mogelijk, de verspreiding door het terrein aangegeven worden.

Behalve door de gewone methode van verzamelen, d.w.z. door de verschillende voorwerpen (steen, dood hout, enz.), die zich op den bodem bevinden om te keeren en de zich daaraan bevindende dieren eraf te halen, werd een groot aantal exemplaren verkregen van enkele entomologen. Deze vingen of in hun sleepnet, of met behulp van hun keverzeef nog een groot aantal dieren (vooral de Heer H. C. Blöte). Een bezwaar van het verzamelen met de keverzeef was echter, dat door deze methode meestal alleen leeg huisjes verkregen werden, welke huisjes door een langdurig verblijf in den grond reeds gedeeltelijk waren vergaan en hun opperhuid verloren hadden.

Voor de volledigheid van onderstaande lijst werd niet alleen gebruik gemaakt van de

collectie van de Molluskensectie, doch daarnaast werd geraadpleegd het materiaal dat aanwezig was in het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden (verder aangeduid door R.M.), en dat van enkele particuliere verzamelingen. Hierbij bleek, dat door de Molluskensectie nog niet alle soorten gevonden zijn, die in Meijndel voorkomen. Voor de medewerkers dus de taak om de nog ontbrekende soorten aan te brengen!

OVERZICHT DER GEVONDEN SOORTEN.

De indeeling der families is overgenomen uit Geyer (3. Auflage, 1927). De benaming der soorten is aan denzelfden auteur ontleend. Tusschen haakjes is daar achter geplaatst de meest gangbare naam, zooals die ook nog gebruikt wordt door het Comité ter bestudeering van de Molluskenfauna van Nederland. (Zie daarvoor de Vindplaatsenlijst van Mej. W. S. S. van Benthem Jutting, 1927).

I. GASTROPODA PULMONATA.

A. Stylommatophora. (Landslakken).

Familie Vitrinidae. — Geslacht *Phenacolimax* Stabile, 1859.

Phenacolimax pellucidus Müller. (*Vitrina pellucida* Müller.)

Dit slakje is in Meijndel vrij veel gevonden, vnl. in de beboschte deelen, echter ook in de duinen. Het komt voor in de vakken A, B en C. In den zomer leven de diertjes verborgen onder allerlei voorwerpen, terwijl ze in den herfst voor den dag komen. Ze leven slechts één jaar, de eieren worden in den herfst gelegd, in het voorjaar komen de jonge dieren daaruit vrij. De huisjes zijn 3—4 mm. groot, zeer teer, groenachtig geel en vrijwel geheel doorzichtig. In verhouding tot het dier zijn ze eigenlijk te klein; bij verwante soorten kunnen de diertjes zich niet volkomen in het huisje terugtrekken. In de Meijndelcollectie bevinden zich ruim 100 exemplaren; in het R.M. een 50 tal. Het slakje komt in Nederland vrij algemeen voor en is verder verspreid over geheel Europa, Noord-Azië en Noord-Amerika.

Familie Zonitidae. — Geslacht *Polita* Held, 1837.

De soorten van het oude geslacht *Hyalinia* zijn zeer moeilijk van elkaar te onderscheiden, daar de huisjes onderling slechts zeer weinig verschillen. Mej. W. S. S. van Benthem Jutting te Amsterdam is zoo vriendelijk geweest de soorten uit de Meijndelcollectie te determineeren. Van de 5 soorten, die in Meijndel voorkomen zijn er slechts 2 in het bezit der Molluskensectie, de overige 3 zijn in de collectie van het R.M. aanwezig.

Polita cellaria Müll. (*Hyalinia cellaria* Müll.)

Van deze soort werd een 3-tal exemplaren gevonden door den Heer P. P. de Koning in 1917 te Wassenaar. Hoewel dus niet in het terrein zelf, is ze wel in de directe omgeving gevonden; vermoedelijk zal ze dus ook nog wel in Meijndel aangetroffen worden, temeer daar deze soort in Nederland algemeen voorkomt.

Polita alliaria Mill. (*Hyalinia alliaria* Mill.)

Deze in Nederland vrij algemeen voorkomende soort is in Meijndel eenige malen gevonden, vnl. in vak A. Het dier heeft zijn naam daaraan te danken, dat het naar knoflook reukt. De leegte huisjes zijn van die van de vorige soort vrij moeilijk te onderscheiden. Beide soorten hebben een Noordelijke verspreiding.

Polita draparnaldi Beck. (*Hyalinia draparnaldi* Beck.)

Slechts 2 exemplaren werden van deze soort gevonden, welke beide in het bezit zijn van het R.M. Het eene exemplaar werd gevonden door Dr. J. G. Betrem in de duinen tusschen Scheveningen en Wassenaar in 1918, het andere exemplaar door den Heer P. P. de Koning in de duinen bij Wassenaar in 1924. Het huisje van deze soort is het grootst van de *Hyalinia*'s en is vrij stevig. In Nederland is het dier slechts op enkele plaatsen gevonden. Volgens Geyer wordt het nog al eens aangetroffen in tuinderijen, kassen en kelders, doch is daar dan vermoedelijk ingevoerd. Het woongebied is Zuid-Europa, doch het dier is vandaar in noordelijker landen ingevoerd. Ook in Noord-Amerika voorkomend.

Geslacht *Retinella* Fischer, 1877.

Retinella nitidula Drap. (*Hyalinia nitidula* Drap.)

In Meijndel zijn een 7-tal exemplaren gevonden, die echter in het bezit zijn van het R.M. Het dier komt in Nederland op tal van plaatsen voor, en hoort oorspronkelijk thuis in Midden- en West-Europa.

Geslacht *Zonitoides* Lehmann, 1862.

Zonitoides hammonis Ström. (*Hyalinia hammonis* Ström, *Hyalinia radiatula* Ald.)

Dit slakje is van de *Hyalinia*'s in Meijndel het best vertegenwoordigd. In de collectie bevinden zich meer dan 50 exemplaren, welke hoofdzakelijk afkomstig zijn uit de vakken A en B, waar ze door middel van de keverzeef verzameld zijn. Het huisje onderscheidt zich van dat der andere soorten, doordat de bovenzijde vrij sterk radiaal gestreept is. In Nederland algemeen voorkomend; daar buiten in hoofdzaak Holarktisch.

Geslacht *Vitrea* Fitzinger, 1833.

Vitrea crystallina Müll.

Is slechts eenmaal gevonden en wel door den Heer P. P. de Koning voor het R.M. Het huisje, dat 3—4 mm. groot is, is tamelijk vlak en geheel doorschijnend, soms groenachtig iriseerend. Het diertje leeft bijna uitsluitend op vochtige, beschaduwde plaatsen, onder allerlei voorwerpen. In Nederland vrij veel gevonden, door geheel Europa verspreid.

Familie *Macrochlamyidae*. — Geslacht *Euconulus* O. Reinhardt, 1883.

Euconulus trochiformis Montagu. (*Conulus fulvus* Müll.)

Komt in Meijndel vrij veel voor. Hoewel bij voorkeur op vochtige plaatsen levend, is het diertje ook in de duinen aangetroffen. Het is verzameld in de vakken A, B en C, totaal 75 exemplaren. Het huisje is kegelvormig, zonder navel, $2\frac{1}{2}$ —3 mm. hoog en 3— $3\frac{1}{2}$ mm. breed. In Nederland algemeen voorkomend; volgens opgave van het Molluskencomité echter niet in Groningen en Friesland gevonden. Verspreid door geheel Europa, Noord- en West-Azië en Noord-Amerika.

Familie *Patulidae*. — Geslacht *Goniodiscus* Fitzinger, 1833.

Goniodiscus rotundatus Müll. (*Patula rotundata* Müll.)

Nadat in 1923 een 3-tal exemplaren waren verzameld door Dr. A. Schierbeek zijn nadien geen diertjes meer gevonden. Het R. M. bezit er een 6-tal van 1924. Dit slakje, dat in Nederland toch vrij algemeen voorkomt, moet in Meijndel ongetwijfeld talrijker zijn dan deze getallen doen vermoeden. Op deze soort moet dus eens extra gelet worden. Het huisje is vrij gemakkelijk te herkennen; het is nagenoeg plat, met duidelijke ribbels. De kleur is geelachtig-bruin, met straalsgewijs gerangschikte donkerbruine vlekjes. De middel-lijn van het huisje is 6—7 mm. Oorspronkelijk hoort dit slakje thuis in de warme en bergachtige streken van Europa, doch het heeft zich daarvandaan over geheel Europa verspreid.

Geslacht *Punctum* Morse, 1864.

Punctum pygmaeum Drap.

Dit zeer kleine slakje is slechts een enkele maal aangetroffen, en is vermoedelijk steeds over het hoofd gezien, of beschouwd als een jong exemplaar van een andere soort, en daarom niet verzameld. Met de loupe is het huisje echter direct te herkennen, doordat het reeds zijn volledig aantal windingen bezit (d.i. $3\frac{1}{2}$ —4). Toch bevinden zich in de collectie nog ruim 30 exemplaren, waarvan er 25 zijn verzameld door den Heer H. C. Blöte. Deze exemplaren zijn echter alle in één keer door middel van de keverzeef verzameld. (Kijfhoek, Dec. 1923). Later zijn er nog enkele gevonden in de directe omgeving van de boerderij, levend op rottend hout. De soort heeft een Holarktische verspreiding en is in Nederland op tal van plaatsen gevonden.

Familie Arionidae. — Geslacht Arion Férussac, 1819.

Arion circumscriptus Johnston.

Tot heden is slechts één exemplaar van dit geslacht gevonden, zoodat juiste determinatie door gebrek aan vergelijkingsmateriaal vrij moeilijk was. Wanneer eens wat meer aandacht aan de Naakte slakken besteed wordt, zullen nog wel meerdere soorten aangetroffen worden. Voorloopig zullen we ons dus beperken tot de vermelding van deze ééne soort.

Familie Helicidae. — Geslacht *Helicella* Férussac, 1819.

Helicella ericetorum Müll. (*Xerophila ericetorum* Müll.)

Deze slak leeft bij voorkeur op droge terreinen, en is in de duinen vrij talrijk te vinden. Bij regenachtig weer treft men de dieren kruipend over het zand aan. Het huisje wordt ongeveer $1\frac{1}{2}$ cm. groot; de vorm doet wel iets denken aan dien van de Posthorentjes, doordat de windingen bijna in één vlak liggen. De kleur is geelachtig-wit, meestal met eenige (2 breede en enkele smalle) bruine banden. Hoewel in Meijndel vrij veel voorkomend, bevinden zich slechts 7 exemplaren in de collectie. (coll. R.M. 11, coll. ondergeteekende 8). Deze West-Europeesche vorm komt in Nederland vooral voor in de duinen en in Zuid-Limburg.

Helicella intersecta Poiret. (*Xerophila intersecta* Poir.)

In tegenstelling met de vorige soort, is deze slechts zelden aangetroffen. In het R.M. bevindt zich een 4-tal exemplaren, welke verzameld zijn in de Sprank. (Mei 1925). Het huisje is kleiner, iets hoger, en de banden zijn meestal opgelost in kleine bruine vlekjes. Het dier leeft bij ons uitsluitend in de duingebieden. Europeesche verspreiding langs de Westkust, van Noord-Spanje tot in Duitschland en Denemarken toe.

Geslacht *Fruticicola* Held, 1837.

Fruticicola hispida Linné. (*Hygromia hispida* L.)

Dit slakje is in Meyndel zeer algemeen. De huisjes zijn vrij gemakkelijk te herkennen doordat ze bezet zijn met gekromde haren, welke echter dikwijls verdwenen zijn (gezeefde exemplaren). De vorm van het huisje is nogal variabel, nu eens plat, dan weer meer kegelvormig. De hoogte varieert van $4\frac{1}{2}$ — $5\frac{1}{2}$ mM., de breedte van 7—8 mM. In de collectie bevindt zich een 150-tal huisjes, afkomstig uit de vakken A, B en C, dus over het geheele terrein verspreid. Toch leeft het dier bij voorkeur in een vochtige omgeving. Door geheel Nederland en Europa verspreid.

Geslacht *Cepaea* Held, 1837.

Cepaea nemoralis Linné. (*Tachea nemoralis* L.)

Eén van de meest bekende inlandsche landslakken. De huisjes zijn vrij groot, tot 17 mM. hoog en 23 mM. breed, helder citroengeel, oranje tot bruin-rood, meestal van een aantal (maximaal 5) donkerbruine banden voorzien. Deze banden kunnen gedeeltelijk met elkaar versmelten en soms ook geheel ontbreken.¹⁾ De mondrand van het huisje is donker, tot zwart toe. Het dier komt door het geheele terrein voor en kan bij vochtig weer kruipend over het zand aangetroffen worden. In de collectie bevinden zich een 6-tal exemplaren, hetgeen niet in overeenstemming is met de talrijkheid in het terrein (coll. ondergeteekende een 10-tal). In Nederland algemeen. West- en Midden-Europa bewonend.

Geslacht *Helix* Linné, 1758.

Helix pomatia Linné. (*Helicogena pomatia* L.)

De grootste Nederlandsche landslak, de Wijngaardslak, is in Meijndel nog niet gevonden. Toch bestaat de mogelijkheid dat het dier er aangetroffen wordt, want aan

¹⁾ Een groot aantal ex. zijn indertijd door Dr. Schierbeek verzameld, echter ten deele uit de Westduinen, om de variabiliteit na te gaan. Dit onderzoek wordt nog voortgezet.

Dr. A. Schierbeek werd medegedeeld, dat in 1926 een 6-tal dieren in het terrein werden losgelaten. Vermoedelijk zullen deze dieren zich hier wel thuis gevoelen en stand kunnen houden. Wanneer ze teruggevonden worden, denke men er dus aan dat ze ingevoerd zijn!

Familie Clausiliidae. — Geslacht *Balea* Gray, 1824.

Balea perversa Linné.

Deze soort werd slechts één keer gevonden, en wel in Februari 1927, door de Heeren B. Hubert en H. R. Sinia. De vindplaats ligt in de directe nabijheid van de boerderij, ten zuiden van het veld dat door ruiters als hindernisbaan gebruikt wordt. Langs dat veld staat een rij populieren, tusschen de schors daarvan werd een groot aantal exemplaren aangetroffen; een 30-tal werd verzameld. Het vrij lange en slanke huisje (10 mm. hoog en $2\frac{1}{2}$ mm. breed) is met geen andere slakkenhuisjes uit Meijendel te verwarren. Het diertje is aangepast aan de droogte, en wordt gevonden op muren van ruïnes en op oude bemoste boomen, tusschen en onder de schors. In Nederland vrij algemeen voorkomend, daarbuiten in Zuid- en West-Europa.

Familie Succineidae. — Geslacht *Succinea* Draparnaud, 1801.

Succinea oblonga Draparnaud.

Een soort die goed tegen droogte bestand is, in tegenstelling met de andere vertegenwoordigers van dit geslacht, die zelfs den waterkant opzoeken. Uit alle drie de vakken zijn exemplaren bekend. Het huisje, dat $7\frac{1}{2}$ mm. hoog en $4\frac{1}{2}$ mm. breed is, heeft een geel-bruine kleur, dikwijls donkerder schijnend doordat er aarddeeltjes aan vastgekleefd zitten. Totaal zijn een 60-tal exemplaren gevonden, waarvan zich ongeveer de helft in de collectie bevindt. In Nederland is het diertje op tal van plaatsen gevonden. In hoofdzaak een Palaearktische vorm.

Familie Valloniidae. — Geslacht *Vallonia* Risso, 1826.

Dit geslacht van zeer kleine slakjes wordt in Meijendel vertegenwoordigd door een 3-tal soorten, waarvan een twee-tal nogal op elkaar gelijkt. Dit zijn:

Vallonia pulchella Müller en *Vallonia excentrica* Sterki.

De huisjes van beide soorten zijn meestal melkwit, van eerstgenoemde cirkelrond, met wijde, ronde navel, van laatstgenoemde min of meer ovaal, met een excentrisch gelegen navel. Die van *V. pulchella* zijn iets grooter, (doorsnede $2\frac{1}{2}$ mm., hoogte 1—1,3 mm.) dan die van *V. excentrica*. (1,8—2,3 mm. bij 1,1 mm.). Wanneer men een groot aantal huisjes van beide soorten bij elkaar heeft, kan men vele tusschenvormen aantreffen, zoodat een duidelijke onderscheiding alleen van de uitersten mogelijk is. Slechts een zeer gering aantal exemplaren is gevonden. *V. excentrica* schijnt nog iets talrijker te zijn. Bekend uit vak B, vnl. levend in een vochtige omgeving, onder steenen.

Vallonia costata Müller.

Deze derde soort is gemakkelijk van de beide vorige te onderscheiden, niet alleen doordat de huisjes iets grooter zijn ($2\frac{1}{2}$ —3 mm.), maar vooral daardoor dat de oppervlakte sterk geribd is. Tusschen deze ribben blijven dikwijls fijne aarddeeltjes zitten, zoodat het huisje dan den indruk geeft van grijs te zijn. Van deze soort is een groot aantal exemplaren gevonden (ongeveer 200), niet alleen in de boschstreek, doch ook in de duinen. (Vakken A, B en C).

De vertegenwoordigers van het geslacht *Vallonia* zijn in Nederland op tal van plaatsen gevonden, en hebben overigens een Holarktische verspreiding.

Familie Pupillidae. — Geslacht *Vertigo* Müller, 1774.

Vertigo angustior Jeffr.

Dit uiterst kleine slakje werd in 1924 voor het eerst gevonden, als een nieuwe soort voor de Nederlandsche fauna, door den Heer J. A. Nijkamp en ondergeteekende. Meijuffr. W. S. S. van Benthem Jutting maakte van deze vondst reeds melding in „De Levende Natuur” (Jaargang XXX, Afl. 2, 1925).

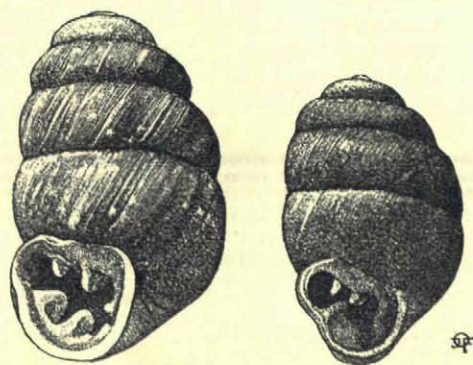
Sindsdien is het diertje geregeld aangetroffen, levend op met mos begroeid hout en tusschen rottende bladeren. Ook met de keverzeef werden talrijke exemplaren buitgemaakt. Later is het diertje ook op eenige andere plaatsen van ons land aangetroffen. Bij voorkeur

is het een bewoner van een vochtige omgeving (geheele boschstreek), doch ook daarbuiten is het aangetroffen (vak B).

Vermoedelijk is het huisje vroeger aangezien voor dat van het eveneens links gewonden slakje *Vertigo pusilla*. Van beide huisjes gaat hier ter vergelijking een afbeelding.

Voor een nadere beschrijving van *V. angustior* wordt verwezen naar bovengenoemd artikeltje van Mej. van Benthem Jutting. In het geheel zijn in Meijendel meer dan 200 exemplaren gevonden, welke in het bezit zijn van de Meijendel-collectie en in die van het R.M., van den Heer Dr. J. Th. Henrard, J. A. Nijkamp, ondergeteekende, e.a.

Het diertje is ook bekend uit de omliggende landen, België, Frankrijk, Groot-Brittannië en Ierland, Duitschland, Denemarken en Zweden.

Links: *Pupa pusilla*; rechts: *Vertigo angustior*. Beide $\times 25$. Teekening van den heer J. F. OBBES.

Vertigo pygmaea Draparnaud.

In tegenstelling met de vorige soort, is het huisje hiervan rechts gewonden. De mond-rand draagt een 5-tal tandjes, terwijl de afmetingen zijn: hoogte 2,2—2,5 mm., breedte 1,2—1,5 mm. Uit Meijendel is slechts één exemplaar bekend, dat gevonden is door Dr. J. Th. Henrard, in 1928. De vindplaats is de directe omgeving van de boerderij, tusschen rottende bladeren, samenlevend met *V. angustior*. Later is op dezelfde plaats tevergeefs naar meerdere diertjes gezocht.

In Nederland is het diertje op enkele plaatsen gevonden, echter nooit in de duinstreek.¹⁾ Een beschaduwde, vochtige omgeving schijnt wel een voorname factor te zijn. Voorkomend door geheel Europa, Klein-Azië en Noord-Amerika.

Geslacht *Columella* Westerlund, 1878.

Columella edentula Drap. (*Sphyradium edentulum* Drap.)

Van de *Vertigo*'s is het huisje van dit slakje direct te onderscheiden, doordat zich aan de mond-rand géén tandjes bevinden. Het is rechts gewonden, in volwassen toestand 3 mm. hoog en 1—1,2 mm. breed. De kleur is bruin, glanzend. Voorkomend weer in een vochtige omgeving. De meeste exemplaren zijn verzameld in Kijfhoek en Bierlap, totaal ongeveer 100. In Nederland vrij algemeen. Holarktische vorm, van de hoogere breedten.

Geslacht *Pupilla* Leach, 1831.

Pupilla muscorum Müller.

In tegenstelling met de vorige vertegenwoordigers van deze familie, leeft dit slakje in een droge omgeving. Op begroeide, zonnige duinhellingen werd het vrij talrijk aangetroffen, onder stukjes dood hout, schors, enz. Het komt voor door het gehele terrein en is ook in vak C gevonden. Het bijna cilindrische huisje is 3—3,5 mm. hoog en 1,8—2 mm. breed, rechts gewonden, en meestal zonder tandjes in de mondopening. Totaal zijn een 85-tal exemplaren verzameld. Voorkomen in Nederland in hoofdzaak in N.- en Z.-Holland, Zeeland en Z. Limburg. Verder door geheel Europa, N.W. Afrika, N. en W. Azië en N.W. Amerika.

Familie Cochlicopidae. — Geslacht *Cochlicopa* Risso, 1826.

Cochlicopa lubrica Müller.

Dit is wel één van de meest algemeene en gemakkelijkst te herkennen soorten uit Meijendel. Het huisje is verlengd-eivormig, 6 mm. hoog en $2\frac{1}{2}$ mm. breed, licht tot

¹⁾ Echter wel door mij gevonden op het terrein „Meer en Bosch”, gem. Loosduinen.

donkerbruin gekleurd en sterk glanzend. Het diertje komt door het geheele terrein verspreid voor (vak C met 52 ex.). In de collectie bevinden zich ruim 150 exemplaren. In Nederland algemeen voorkomend, behalve in Groningen. Overigens verspreid over geheel Europa, N.W. Afrika, N. en W. Azië en N.W. Amerika.

B. Basommatophora.

Familie Limnaeidae. — Geslacht *Stagnicola* Leach, 1830.

Stagnicola palustris Müller. (*Limnaea palustris* Müll.)

Van deze zoetwaterslak zijn twee maal enkele leege huisjes gevonden, en wel door Dr. A. L. J. Sunier in 1925, een drietal in Bierlap, en door den Heer H. C. Blöte een tweetal in vak B, in 1926. Omtrent de herkomst van deze huisjes is reeds in de inleiding het een en ander medegedeeld. Levend zijn de dieren nooit aangetroffen.

Geslacht *Galba* Schrank, 1803.

Galba truncatula Müller. (*Limnaea truncatula* Müll.)

Hetgeen van de vorige soort gezegd is, geldt ook hiervoor.

Slechts één totaal uitgebleekt huisje is hiervan gevonden door den Heer J. van der Vecht in 1923 in Kijfhoek. Nimmer levend aangetroffen. Beide Limnaeiden komen vrijwel door geheel Nederland voor, in stilstaande wateren, soms daarbuiten op waterplanten.

II. Gastropoda Prosobranchia.

Familie Valvatidae. — Geslacht *Valvata* Müller, 1774.

Valvata piscinalis Müller.

Ook hiervan is slechts één huisje gevonden, of beter een gedeelte van een huisje, door ondergeteekende, in vak A, 1926. Dit huisje werd verzameld met de keverzeef en is vermoedelijk door een langdurig verblijf in den grond reeds ten deele vergaan. Het slakje, dat het huisje met een dekseltje kan sluiten, komt in Nederland op tal van plaatsen voor in stroomend en stilstaand water.

Samenvattend kunnen we dus zeggen dat bovenstaand stukje is bedoeld als een voorloopige lijst van de Mollusken die in Meijendel zijn aangetroffen. Mariene soorten zijn hierin niet opgenomen. Van de Zoetwaterslakken zijn slechts de leege huisjes gevonden van een drietal soorten. Naakte slakken zijn zeer weinig verzameld, voorloopig slechts één soort. Huisjesdragende Landslakken zijn gevonden met een totaal van 24 soorten, waarvan enkele in zeer gering aantal.

Nieuw voor de Nederlandsche Fauna is gevonden één slakje, nl. *Vertigo angustior* Jeffr.

Tenslotte nog een woord van dank aan Mej. W. S. S. van Benthem Jutting, die zoo vriendelijk was een aantal determinaties te controleeren en te verbeteren, aan den Heer Dr. Ch. Bayer, conservator aan het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden, die inzage gaf van het in dat Museum aanwezige materiaal, en aan hen die aan de Molluskensectie materiaal en inlichtingen verschaften, nl. Mevr. J. G. Betrem—Westerman, en de Heeren Dr. A. Schierbeek, Dr. J. Th. Henrard, H. C. Blöte, J. van der Vecht, J. A. Nijkamp e.a. Baarn, Dec. 1929.

W. F. VAN HELL.

LITERATUUR.

1. Van Benthem Jutting, Mej. W. S. S., Lijst van gemeenten als vindplaatsen van Nederlandsche Mollusken. (Tijdschrift der Nederlandsche Dierkundige Vereeniging (2), deel XX, 1927.)
2. Dorsman, L. Czn. en de Wilde, Iz. A. J., De Land- en Zoetwatermollusken van Nederland, 1929.
3. Ehrmann, P., Mollusca, in: Brohmer, Fauna von Deutschland, 1925.
4. Ellis, R. A., British Snails, 1927.
5. Germain, M. L., Mollusques de la France et des Régions voisines, Tome deuxième, Gastéropodes pulmonés etc., 1913.
6. Geyer, Dr. D., Unsere Land- und Süßwasser-Mollusken, 1927.
7. Granger, A., Histoire Naturelle de la France, 6e partie, Mollusques.
8. Kennard, A. S. en Woodward, B. B., Synonymy of British Non Marine Mollusca, 1926.